

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-348-6-73>

УДК 657:336.1

РУДЕНКО Сергій

Державний біотехнологічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-2874-1957>

ОРЕЛ Володимир

Інститут тваринництва НААН України

<https://orcid.org/0000-0002-1609-1731>

ЛАГОДІЄНКО Наталія

Міжнародний університет бізнесу і права

<https://orcid.org/0000-0002-8472-1395>

БІРЧЕНКО Наталія

Державний біотехнологічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-8336-2685>

МОРОЗ Антон

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

<https://orcid.org/0009-0000-6945-0745>

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розкрито теоретико-методичні засади формування системи стратегічного обліку підприємства як основи формування інформаційного забезпечення стратегічного управління. Визначено сутність, функції та принципи стратегічного обліку, представлено його відмінності від традиційної системи бухгалтерського обліку. Проаналізовано основні методи стратегічного обліку: Activity-Based Costing, таргет-костинг, аналіз ланцюга створення вартості, облік витрат за життєвим циклом, збалансовану систему показників та бенчмаркінг; визначено переваги та недоліки застосування кожного методу, зазначено ефект від їх впровадження. Запропоновано підхід до розроблення робочого плану рахунків для стратегічного обліку, який включає рахунки стратегічних інвестицій, витрат, нематеріальних активів та резервів.

Результати дослідження спрямовані на вдосконалення організаційних засад стратегічного обліку для підвищення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств.

Ключові слова: стратегічний облік, управлінський облік, стратегічне управління, облікова політика, облік витрат, активи, план рахунків.

RUDENKO Serhii, BIRCHENKO Nataliia

State Biotechnological University

OREL Volodymyr

Livestock farming institute of NAAS of Ukraine

LAGODIENKO Nataliia

International University of Business and Law

MOROZ Anton

Petro Mohyla Black Sea National University

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF AN ENTERPRISE STRATEGIC ACCOUNTING SYSTEM FORMATION

The article reveals the theoretical and methodological principles of strategic accounting system development at the enterprise as the basis for the formation of information support for strategic management. The essence, functions, and principles of strategic accounting are determined, and its differences from the traditional accounting system are presented. It is emphasized that strategic accounting is oriented towards the future and the development of activities and should integrate financial and non-financial indicators, as well as internal and external information, necessary for making strategic decisions. The conceptual model of strategic accounting is proposed based on the principles of systematicity, adaptability, relevance, continuity, integration, and purposefulness.

Particular attention is paid to the methodical tools of strategic accounting: Activity-Based Costing, target costing, value chain analysis, life cycle costing, balanced scorecard, and benchmarking. For each of them, the advantages and disadvantages of the application are identified, and the effects of their implementation are indicated. The comprehensive application of these methods will ensure the formation of information support for the strategic management process. However, for an optimal and relevant choice, it is necessary to rely on the functional features of the methods, as well as their advantages and disadvantages in application.

An approach to creating a chart of strategic accounts is proposed, which involves introducing specialized accounts to reflect strategic investments, costs, intangible assets, and reserves. Such detailing provides a comprehensive reflection of the strategically important elements of the enterprise's activities that underpin the company's competitive advantages and long-term value.

The results of the study have practical importance for improving the accounting system and analytical support for strategic management; increasing the efficiency of planning, control, and assessment of the implementation of the enterprise's strategy. The implementation of the proposed approach will contribute to strengthening competitiveness, ensuring sustainable development, and the strategic development of enterprises amid dynamic changes in the external environment.

Keywords: strategic accounting, management accounting, strategic management, accounting policy, cost accounting, assets, chart of accounts.

Стаття надійшла до редакції / Received 27.10.2025

Прийнята до друку / Accepted 01.12.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах динамічного розвитку соціально-економічних процесів та зростаючої невизначеності зовнішнього середовища перед вітчизняними підприємствами постає нагальна потреба у формуванні ефективної системи стратегічного управління. Одним із ключових елементів такої системи є бухгалтерський облік як основа формування інформаційного забезпечення управління. Проте, традиційні системи бухгалтерського обліку, особливо фінансового обліку, орієнтовані на відображення результатів проведених господарських операцій та формування фінансової звітності. Така ретроспективна особливість визначає неможливість задоволення інформаційних потреб стратегічного менеджменту, який вимагає розробки прогнозних та динамічних інформаційних систем. Це зумовило виникнення та розвиток концепції стратегічного обліку як окремого напрямку облікової науки та практики.

Метою стратегічного обліку є формування інформаційного забезпечення процесів прийняття управлінських рішень під час формування, реалізації та моніторингу виконання стратегії підприємства. Основою цього є інтеграція внутрішньої та зовнішньої інформації, фінансових та нефінансових показників, прогнозних та фактичних даних. Тому актуальним є питання дослідження теоретико-методичних аспектів формування системи стратегічного обліку для забезпечення конкурентоспроможності підприємств та сталої діяльності в умовах динамічних змін.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Визначена актуальність функціонування стратегічного обліку відобразилась підвищеною увагою до даного питання в науковому середовищі. Авторами розглядається сутність стратегічного обліку та підходи до його організації на підприємстві. Загальним підходом є поєднання стратегічного та управлінського обліку для збору необхідної інформації. Виникнення даної концепції відбулось ще у 1980-х роках, а безпосередньо термін "стратегічний управлінський облік" був запропонований К. Сіммондсом у 1981 році, який визначив його як надання та аналіз даних управлінського обліку про бізнес і його конкурентів для використання у розробці й моніторингу бізнес-стратегії [4]. Надалі становленням та розвитком теорії стратегічного обліку займалися М. Бромвіч [1], Дж.К. Шенк [3], Рослендер Р. [2], та інші зарубіжні автори, які розширили первісний підхід, запропонувавши розглядати стратегічний облік з підходу формування та реалізації стратегії через систему обліково-аналітичного забезпечення, що передбачає стратегічне управління витратами, аналіз фінансової інформації, моніторинг власної діяльності та стратегій конкурентів.

В українському науковому середовищі розвиток концепції стратегічного обліку почався значно пізніше. Даному питанню присвячено значну увагу Єршової Н. Ю. [8, 7], яка представляє як концептуальні та теоретичні основи функціонування стратегічного управлінського обліку, так і розвиває його інструментарій. Єршова Н. Ю. робить акцент на прогнозній функції обліку в стратегічному управлінні підприємствами. З цієї метою пропонує інструментарій стратегічного обліку, зокрема інтеграцію системи збалансованих показників із системою бюджетування. Мошковська О. А. [9] обґрунтовує те, що підприємства потребують адаптованої системи стратегічного обліку як джерела інформації для прийняття стратегічних рішень, особливо в умовах воєнних дій. При цьому запропоновано тривимірну модель для формування стратегії підприємства. Бруханський Р. [5] узагальнив широке коло інструментів та методів, що можуть бути використані в системі стратегічного обліку. Розвитку підходів до функціонування стратегічного обліку присвячено також роботи Костякової А. А., Науменко М. О., Фатенок-Ткачук А. О., Шевчук В. Р., Довбуш А. В., Скрипник М.Є. та інших. Однак все ще потребує подальшого розвитку інструментарій стратегічного обліку, узгодження концептуальних засад та організаційних аспектів його функціонування.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті є розвиток теоретичних та методичних засад формування системи стратегічного обліку на підприємстві з метою формування інформаційного забезпечення стратегічного управління.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Основа концепції стратегічного обліку полягає в забезпеченні інформаційних потреб у процесі стратегічного управління. На відміну від традиційного бухгалтерського обліку, що є ретроспективним та використовує дані з внутрішніх джерел, стратегічний облік характеризується низкою специфічних ознак [7, 9, 10]:

- 1) зовнішня орієнтація – увага приділяється як внутрішнім, так і зовнішнім факторам діяльності підприємства, включаючи аналіз конкурентів, ринкових тенденцій та макроекономічного середовища;
- 2) перспективна спрямованість – акцент на майбутніх подіях, довгостроковому плануванні та прогнозуванні;

3) інтеграція фінансових та нефінансових показників – використання комплексу метрик для планування оцінки стратегічної позиції підприємства;

4) стратегічна релевантність – інформація формується з урахуванням стратегічних цілей та пріоритетів підприємства.

Одна з ключових відмінностей стратегічного обліку полягає у виділенні його об'єктів, які є значно ширшими порівняно з традиційним обліком. А саме, до об'єктів стратегічного обліку відносять:

- всі види ресурсів підприємства;
- стратегічні цілі та пріоритети розвитку;
- конкурентну позицію підприємства на ринку;
- бізнес-процеси підприємства;
- ризики діяльності;
- відносини із стейкхолдерами;
- інтелектуальний капітал;
- інноваційний потенціал підприємства.

Для правильного формування системи стратегічного обліку необхідно визначити його функції, що стануть основою розподілу функціональних обов'язків всередині даної системи та формування облікової політики. На основі аналізу джерел [6, 7, 10], узагальнено основні функції стратегічного обліку, що представлені на рис. 1.



Рис. 1. Функції системи стратегічного обліку підприємства

Через призму зазначених функцій можна обґрунтувати і роль впровадження стратегічного обліку в діяльність підприємств. Так, система стратегічного обліку реалізує комплекс взаємопов'язаних функцій, які забезпечують інформаційну підтримку всіх етапів стратегічного управління.

Аналітична функція полягає у формуванні інформаційної бази для можливості дослідження можливостей та загроз зовнішнього середовища, а також сильних та слабких сторін мікросередовища.

Функція планування розкривається через розробку бюджетів, прогнозних фінансових звітів та KPI, відповідно до яких здійснюватиметься моніторинг процесу реалізації обраної стратегії підприємства.

Організаційна функція полягає у формуванні раціонального документообігу між відділами підприємства, що забезпечує оперативне отримання необхідної інформації на всіх рівнях управління.

Функція регулювання передбачає формування інформаційної бази для управлінських рішень у випадку виникнення необхідності коригування раніше обраної стратегії підприємства.

Прогнозна функція полягає у можливості передбачення майбутніх тенденцій та формуванні альтернативних сценаріїв розвитку підприємства.

Контрольна функція полягає в моніторингу виконання бюджетів, динаміки досягнення стратегічних цілей підприємства шляхом оцінки визначених KPI.

Важливим аспектом організації стратегічного обліку є визначення концептуальної моделі, яка має базуватися на наукових підходах (системному, процесному, ситуаційному), принципах та методах стратегічного обліку. Ця модель повинна забезпечувати узгодження стратегічного обліку із загальною стратегією підприємства та інтеграцію з іншими підсистемами управління.

Ефективне функціонування системи стратегічного обліку можливе лише за умови дотримання специфічних принципів організації, які відрізняють його від традиційних форм обліку [7, 8].

Принцип цілеспрямованості забезпечує орієнтацію системи стратегічного обліку на досягнення місії підприємства та його стратегічних цілей. Наявність та розуміння головної загальної цілі консолідує зусилля працівників підприємства для досягнення результату.

Принцип системності передбачає цілісний і всебічний підхід до запровадження системи стратегічного обліку на підприємстві, що включає ініціативу та підтримку вищого керівництва, розроблення чіткого переліку завдань, делегування відповідних повноважень щодо організації стратегічного обліку певним працівникам.

Принцип безперервності забезпечує постійний моніторинг стратегічних показників та систематичне формування інформації для коригування стратегії.

Принцип повноти висвітлення вимагає комплексного відображення всіх аспектів діяльності підприємства, що мають стратегічне значення.

Принцип обачності передбачає врахування ризиків та невизначеності при формуванні стратегічної облікової інформації.

Принцип релевантності означає, що інформація стратегічного обліку має бути доречною та суттєвою для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Принцип інтеграції забезпечує узгодження системи стратегічного обліку з іншими підсистемами управління підприємством та інтеграцію прогнозних, планових і обліково-аналітичних функцій.

Принцип адаптивності передбачає гнучкість системи стратегічного обліку та її здатність швидко реагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища.

Дотримання цих принципів є необхідною умовою для створення ефективної системи стратегічного обліку, яка здатна забезпечити якісне інформаційне супроводження процесу стратегічного управління підприємством.

Так як основним призначенням стратегічного обліку є формування інформаційного забезпечення для розробки стратегій, то формування системи стратегічного обліку полягає не лише в організації процедур обліку результатів господарської діяльності. Більш критичним завданням є формування комплексної системи управління інформаційними потоками, яка має забезпечувати збір, обробку та аналіз як внутрішньої інформації, так і зовнішніх даних про ринкові тенденції, конкурентне середовище, інноваційні технології, тощо. Так як особливість стратегічного обліку полягає у випереджальному характері інформації, то така система інформаційного забезпечення має включати не лише фіксацію минулих подій, а перш за все надавати можливість виявлення майбутніх ризиків і можливостей.

Система стратегічного обліку оперує широким спектром методів та інструментів, які забезпечують формування стратегічного облікового інформаційного простору. На основі дослідження позицій авторів та існуючого досвіду впровадження стратегічного обліку [5, 8, 9, 10], виділено найбільш поширені та ефективні методи стратегічного обліку.

1. Activity-Based Costing (ABC) – метод обліку витрат за видами діяльності, який дозволяє точно розподіляти непрямі витрати на основі ідентифікації причинно-наслідкових зв'язків між витратами та бізнес-процесами. Даний метод забезпечує більш точну калькуляцію собівартості продукції та послуг, що є критичним для прийняття стратегічних рішень щодо ціноутворення та оптимізації виробничих процесів.

2. Таргет-костинг – метод управління цільовими витратами, який передбачає визначення допустимої собівартості продукції виходячи із заздалегідь встановленої ринкової ціни та цільового прибутку. Цей інструмент особливо ефективний на етапі розробки нової продукції та дозволяє узгодити витрати виробництва з вимогами ринку.

3. Аналіз ланцюга створення вартості (Value Chain Analysis) – метод, який передбачає декомпозицію діяльності підприємства на окремі стратегічно важливі види діяльності з метою виявлення джерел конкурентних переваг та можливостей зниження витрат. Використання даного методу дозволяє визначити, які види діяльності створюють найбільшу цінність для клієнтів

4. Облік витрат за життєвим циклом (Life Cycle Costing) – метод, який передбачає облік всіх витрат, пов'язаних з продуктом або послугою протягом усього життєвого циклу, від планування до реалізації чи іншого способу вибуття.

5. Збалансована система показників (Balanced Scorecard) – комплексний інструмент стратегічного управління, який інтегрує фінансові та нефінансові показники в чотирьох перспективах: фінансовій, клієнтській, внутрішніх бізнес-процесів, навчання та розвитку. Метод трансформує місію і стратегію організації у систему взаємопов'язаних показників, забезпечуючи баланс між короткостроковими та довгостроковими цілями.

6. Бенчмаркінг – систематичний процес порівняння показників діяльності підприємства з показниками найкращих компаній галузі з метою виявлення резервів підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Бенчмаркінг забезпечує зовнішню орієнтацію стратегічного обліку та сприяє виявленню конкурентних переваг.

Вибір методів та інструментів стратегічного обліку залежить від специфіки діяльності підприємства, його стратегічних цілей, конкурентної позиції, організаційної структури, особливостей зовнішнього середовища. Для оптимального та релевантного вибору методів стратегічного обліку необхідно також спиратись на їх функціональні особливості, переваги та недоліки застосування, ефект від використання. З цією метою в таблиці 1 представлено результати проведеного аналізу та порівняння функціональних характеристик методів стратегічного обліку, що може стати основою для формування комплексного підходу.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика основних методів стратегічного обліку

Метод	Переваги використання	Обмеження впровадження	Стратегічний ефект	Сфера застосування
Activity-Based Costing	Зменшення неефективних витрат	Висока складність впровадження, потребує витрат часу	Оптимізація бізнес-процесів, управління фінансовим результатом	Виробництво (аналіз витрат, калькуляція собівартості продукції та послуг), логістика
Таргет-костинг	Оптимізація структури витрат, орієнтація на потреби ринку та клієнтів	Високі вимоги до точності даних, необхідність ринкових досліджень	Забезпечення конкурентоспроможності продукції за рахунок цінової переваги	Розробка нової продукції, особливо інноваційної, формування її ціни, переважно в галузях машинобудування та електроніки
Аналіз ланцюга створення вартості	Пошук джерел конкурентних переваг у всіх бізнес-процесах	Необхідність значної координації всіх процесів	Формування конкурентних переваг	Оптимізація процесів постачання, виробництва, збуту; управління ланцюгами постачання
Облік витрат за життєвим циклом	Оптимізація продуктового портфеля та оцінка довгострокової рентабельності	Залежність від точності прогнозів, ризики помилок прогнозування	Конкурентоспроможність продукції та впровадження інноваційних продуктів	Галузі з тривалим циклом управління продукцією: планування витрат на виробництво та збут, оцінка інвестицій в продукцію, рішення про запуск чи зняття продукту з ринку
Збалансована система показників	Поєднання фінансових та нефінансових показників; стратегічний контроль	Потреба у впровадженні інтегрованої системи управління	Систематизація стратегічного управління	Стратегічне планування та контролінг, управління ефективністю управлінського персоналу
Бенчмаркінг	Інноваційність розвитку та виявлення джерел зростання конкурентоспроможності	Необхідність значного обсягу інформації про зовнішнє середовище та із зовнішніх джерел	Формування та підвищення конкурентоспроможності	Ефективний у висококонкурентних галузях; оптимізація процесів та впровадження передових практик

Таким чином, комплексне застосування розглянутих методів забезпечить формування інформаційного забезпечення процесу стратегічного управління.

Організаційні засади формування стратегічного обліку мають бути визначені загальною обліковою політикою підприємства або шляхом формування окремих регламентів функціонування стратегічної облікової системи. Це забезпечує формалізацію процесів збору, обробки та аналізу стратегічної облікової інформації.

Виходячи із сутності розглянутих методів стратегічного обліку, його функцій на підприємстві, можна зробити висновок, що одним із ключових об'єктів стратегічного обліку є витрати підприємства. В рамках стратегічного обліку за даним напрямом важливими завданнями є розробка підходів до ідентифікації, класифікації та управління витратами з метою подальшої оцінки активів. Також, важливим завданням є правильне визнання активів підприємства, особливо таких, що мають стратегічне значення для розвитку та конкурентної позиції підприємства. При цьому, одним із найбільш важливих, і одночасно найбільш складних, активів є нематеріальні активи. В сучасних умовах розвитку соціально-економічних відносин їх значимість для забезпечення можливостей розвитку та конкурентних позицій підприємства динамічно зростає. Однак їх специфічні ознаки, такі як відсутність матеріального вираження, складність ідентифікації та оцінки, кількоступеневий цикл формування, обмежують їх відображення в системі обліку [11]. Додаткові обмеження

створюються і нормативними актами та стандартами обліку. Однак, система стратегічного обліку, що формується на основі управлінського обліку підприємства має передбачати облік та об'єктивну оцінку даної групи стратегічно важливих активів підприємства.

Таким чином, система стратегічного обліку має забезпечувати виконання вимоги до повного відображення стратегічно важливих елементів діяльності підприємства. Тому, при розробці організаційних засад функціонування системи стратегічного обліку одним із ключових аспектів є розробка робочого плану рахунків. Адже саме система бухгалтерських рахунків є основою відображення в обліку господарських операцій, накопичення інформації про вартість активів, калькуляції собівартості.

Тому, пропонується виділення специфічних рахунків стратегічного обліку, що відображатимуть стратегічно важливі елементи діяльності підприємства. Доцільним є виділення наступних груп рахунків:

- рахунки стратегічних інвестицій – для відображення інвестицій в стратегічно важливі інноваційні та науково-дослідні проекти, цифрову трансформацію підприємства, запуск нових виробничих ліній та продуктів, тощо. Це допоможе надалі оцінити ефективність та стратегічну віддачу від кожного такого проекту;

- рахунки стратегічних витрат – витрати, що формують стратегічний потенціал підприємства: витрати на формування та посилення конкурентних переваг, розвиток маркетингових стратегій, соціально відповідальної діяльності, стратегії інноваційного розвитку та ін.;

- рахунки нематеріальних активів стратегічного характеру – клієнтська база, людський капітал, інтелектуальні активи, імідж, позиціонування бренду та ін.;

- рахунки стратегічних резервів для покриття ризиків – резерви під зміни ринкової кон'юнктури, ESG-факторів, та ін. Це допоможе сформувати інформаційну базу для управління невизначеністю, зниження впливу зовнішніх факторів та забезпечення фінансової стійкості в умовах криз та зміни ринкової кон'юнктури.

Пропозиції щодо деталізації робочого плану рахунків в межах стратегічного обліку представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Розширення плану рахунків для цілей стратегічного обліку

Група об'єктів обліку	Синтетичний рахунок, що підлягає деталізації	Запропоновані рахунки	Стратегічне призначення
Стратегічні інвестиції	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	1521 «Проекти інноваційного технічного оновлення» 1523 «Інвестиції енергоефективність»	Забезпечення довгострокового сталого розвитку, формування конкурентних переваг
	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	1541 «Інноваційні проекти» 1542 «Інвестиції у цифровізацію» 1544 «Інвестиції у сталі технології»	
Стратегічні нематеріальні активи	12 «Нематеріальні активи»	126 «Стратегічні нематеріальні активи»: 1261 «Інтелектуальна власність» 1262 «Бренд та імідж» 1263 «Інформаційні активи» 1264 «Лояльність клієнтів»	Формування об'єктивної вартості підприємства за рахунок обліку активів, що збільшують капіталізацію підприємства
Стратегічні витрати	941 «Витрати на дослідження, розробки»	9411 «Витрати інноваційної діяльності» 9412 «Витрати на соціальні проекти» 9413 «Витрати на цифрову трансформацію» 9414 «Витрати на освоєння нових бізнес-моделей»	Моніторинг вартості та ефективності стратегічних програм
Стратегічні резерви	474 «Забезпечення інших витрат і платежів»	4741 «Резерв на стратегічні ризики» 4742 «Резерв на КСВ- зобов'язання» 4743 «Резерв на трансформаційні ризики»	Забезпечення виконання стратегії за рахунок управління ризиками

Запропонована система рахунків є лише представленням загального підходу до деталізації плану рахунків підприємства. Даний перелік може бути скоригований та розширений відповідно до специфіки діяльності кожного підприємства та наявних у нього об'єктів обліку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, стратегічний облік є важливою складовою системи управління сучасним підприємством, яка спрямована на забезпечення інформаційної підтримки процесів формування та реалізації стратегії. Розглянуті теоретико-методичні аспекти формування системи стратегічного обліку, що охоплюють визначення основних функцій та принципів організації системи, її методичний інструментарій та організаційні засади впровадження, сприятимуть формуванню такої системи в межах загальної системи

менеджменту з метою довгострокового, цілеспрямованого та сталого розвитку підприємства. Перспективи подальших досліджень полягають в розробці організаційних процедур для відображення в обліку господарської діяльності та накопичення інформації відповідно до запропонованого підходу до формування робочого плану рахунків. Крім того, необхідними є розробки документального забезпечення стратегічного обліку для забезпечення потреб стратегічного управління.

Література

1. Bromwich M. The case for strategic management accounting: The role of accounting information for strategy in competitive markets. *Accounting, Organizations and Society*. 1990. Vol. 15 (1-2). P. 27-46.
2. Roslender R. Accounting for strategic positioning: responding to the crisis in Management accounting. *British Journal of Management*. 1995. Vol. 6 (1). P. 45-57.
3. Shank J.K. Strategic cost management: New wine, or just new bottles? *Journal of Management Accounting Research*. 1989. Vol. 1. P. 47-65.
4. Simmonds K. Strategic management accounting. *Management Accounting (UK)*. 1981. Vol. 59 (4). P. 26-29.
5. Бруханський Р. Побудова методики стратегічного управлінського облік на підприємствах. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 9. С. 27-36.
6. Довбуш А. В. Стратегічний облік: сутність та поняття. *Статистика, облік, аналіз та аудит*. 2014. № 6. С. 304-307.
7. Єршова Н.Ю. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 195-202.
8. Єршова Н.Ю. Розвиток інструментарію для реалізації прогностичної функції стратегічного управлінського обліку в управлінні підприємствами. *Економіка і суспільство*. 2016. № 2. С. 694-701.
9. Мошківська О. А. Місце і роль стратегічного управлінського обліку в обліковій практиці вітчизняних підприємств в умовах військових дій. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 5 (84). С. 39-49.
10. Скрипник М. Є. Організація стратегічного обліку в умовах інноваційної діяльності. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 542-548.
11. Собакар М. В. Удосконалення підходів до ідентифікації нематеріальних активів в системі управлінського обліку підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2022. № 1(105). С. 68-77.

References

1. Bromwich M. (1990). The case for strategic management accounting: The role of accounting information for strategy in competitive markets. *Accounting, Organizations and Society*, vol. 15 (1-2), p. 27-46.
2. Roslender R. (1995). Accounting for strategic positioning: responding to the crisis in Management accounting. *British Journal of Management*, vol. 6 (1), P. 45-57.
3. Shank J.K. (1989). Strategic cost management: New wine, or just new bottles? *Journal of Management Accounting Research*, vol. 1, p. 47-65.
4. Simmonds K. (1981). Strategic management accounting. *Management Accounting (UK)*, vol. 59 (4), p. 26-29.
5. Brukhanskyi R. (2014). Pobudova metodyky stratehichnoho upravlinskoho oblik na pidpriemstvakh [Construction of a methodology for strategic management accounting at enterprises]. *Bukhhalterskyi oblik i audit*, vol. 9, p. 27-36.
6. Dovbush A. V. (2014). Stratehichnyi oblik: sutnist ta poniattia [Strategic accounting: essence and concept]. *Statystyka, oblik, analiz ta audit*, vol. 6, p. 304-307.
7. Iershova N.Iu. (2017). Kontseptualni osnovy stratehichnoho upravlinskoho obliku [Conceptual foundations of strategic management accountin]. *Problemy ekonomiky*, vol. 1, p. 195-202.
8. Iershova N.Iu. (2016). Rozvytok instrumentarii dlia realizatsii prohnostychnoi funktsii stratehichnoho upravlinskoho obliku v upravlinni pidpriemstvamy [Development of tools for the implementation of the predictive function of strategic management accounting in enterprise management]. *Ekonomika i suspilstvo*. vol. 2, p. 694-701.
9. Moshkovska O. (2023). Mistse i rol stratehichnoho upravlinskoho obliku v oblikovii praktytsi vitchyznanykh pidpriemstv v umovakh viiskovykh dii [The place and role of strategic management accounting in the accounting practice of domestic enterprises in the conditions of military actions]. *Galician economic journal*, vol. 84, no 5, pp. 39-49.
10. Skrypnyk M. Ye. (2016). Orhanizatsiia stratehichnoho obliku v umovakh innovatsiinoi diialnosti [Organization of strategic accounting in the conditions of innovative activity]. *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 3, p. 542-548.
11. Sobakar M. V. (2022). Udoskonalennia pidkhodiv do identyfikatsii nematerialnykh aktyviv v systemi upravlinskoho obliku pidpriemstva [Improving approaches to identifying intangible assets in the system of management accounting of an enterprise]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*, vol. 1 (105), p. 68-77.